

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani Učiteljska tiskarna, Frarčičkanska ul. 6/l. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2.50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Več stanovske zavesti!

Naše vrste nikakor še niso popolne. Ni dovolj, da je vsak učitelj in učiteljica član UJU. Članska izkaznica in denarni prispevek so še bore malo, kar naj označi koga za pravega in dobrega člana UJU. Treba duha, treba prave stanovske zavesti, treba pravega pozitivnega dela, kar naj šele opravičuje člane, da se jim reče: to so zavedni člani UJU! In ravno prave stanovske zavesti primanjkuje marsikje — na tem grešimo največ!

Vse učiteljstvo še ni prepojeno prave stanovske zavesti. Plačuje članske prispevke, prejema liste, ker so zajedno s članarino obvezni, udeležuje se zborovanj — toda tudi to še ni vse, kar bi označevalo koga, da je prepojen stanovske zavesti. To je šele prva stopnja stanovske zavesti — če je kdo organiziran.

Od stanovsko zavednega člana se pa tirja še mnogo več. Tirja in zahteva se od njega aktivnosti! Pasivni člani organizacije, ki čakajo vedno le, kdaj bodo imeli kako korist od organizacije, ne poznajo pa žrtev za njo izven običajnih obveznosti, so mrtva veja organizacije. Oni niso mnogo boljši od neorganizirancev, ki izkoriščajo le po organizaciji priborjene dobrine, drugače pa stoji cinično izven vrst zavednih organiziranih tovarišev in tovarišic in s cinizmom preslišujejo tudi opazke, da so paraziti na telesu stanovsko zavednega članstva.

Stanovsko zaveden tovariš in tovarišica delajo aktivno vstopovod. Ni dovolj, da izberemo le odbor svojim stanovskim društvom in osrednjim organizacijam in se udeležimo volitev; stanovsko zaveden član bo deloval tudi naprej z odborom in ga podpiral pri delu, ne bo mu naložil vsega dela, sam pa stal pasivno ob strani, pomagal mu bo tudi tedaj, kadar ni direktno pozvan od odbora — sam bo preiščal: kaj naj storim še v korist svojega stana, v povzdgo njegovega ugleda in za stanovsko organizacijo. Ni dovolj, če stavimo na zborovanjih le predloge in zahtevamo od osrednje organizacije, da jih izvede, sami ji moramo olajšati delo s čimer le mogoče.

Zaveden član organizacije bo skušal sam pomagati organizaciji, da se izvedejo sklepi, čutil bo, da je tudi on odgovoren za izvedbo vseh sklepov in potreb organizacije in če ni sam ničesar storil, da bi pomagal izvesti sklepe, je sam tudi skriv vseh posledic in neuspehov, ki izvirajo iz tega.

Člani niso za to tu, da nalagajo društvu dolžnosti, temveč da pomagajo društvu izvesti skupne dolžnosti in realizirati namen organizacije.

LISTEK.

Pavel, kličejo te...

Spominu † tov. Pavla Koširja.

Kličejo Te in iščejo oči in srca šolske mladine Tvoje šole v Prevaljah, ki še vedno pričakuje dan za dnevom, da se pojavi njen ljubezniv voditelj in učitelj ter jim dal v vsaki zadevi in zadregi prijateljskih nasvetov iz svojih bogatih življenskih izkušenj.

Kličejo Te Tvoji ožji tovariši in tovarišice, katerim se zdi, da bode zdaj pa zdaj kje pokašljaj njihov tovariš in upravitelj ter jim dal v vsaki zadevi in zadregi prijateljskih nasvetov iz svojih bogatih življenskih izkušenj.

Kličejo Te Tvoji številni zasnutki na narodnem, šolskem, gospodarskem, kulturnem, leposlovnem in znanstvenem polju, katere si zasnoval v svoji brezpri-

me merni delavnosti in čebelični marljivosti med štirimi stenami svoje pisarne.

Ne samo od odbora, tudi od članov se zahteva dela in točnosti! Ni dovolj, da kdo prejema le liste. S tem je izpolnil šele prvi del svoje organizacijske dolžnosti; dolžnost njegova je, da liste tudi pazno čita in posebno zasleduje organizacijsko gibanje in informativno delo potom lista. Naj se ne dogajajo slučajni, da se povprašuje po zadevah, ki so bile v listu ponovno pojasnjene. Vestno čitanje stanovskih listov, pa bodisi »Učiteljskega Tovarša«, »Popotnika« ali »Narodne Prosvete« spada tudi med stanovsko zavednost. V pogledu »Narodne Prosvete«, centralnega glasila UJU nismo še storili potrebnih dolžnosti; list bi moral prejemati in čitati, če ne vsak organiziran posameznik, pa bi morali biti naročeni vsi učiteljski zbori, vse šole nanj. Ideja se najlažje propagira s tiskom, z listi. Posebno na mladino je treba s strani zavednih starejših tov. vplivati, da bo čitala pedagoške liste »Popotnik« in »Učitelja« in jih ne bo puščala nerazrežanih. Tudi v pogledu sodelovanja, dopisovanja v stanovske liste bo treba dvigniti aktivnost in stanovsko zavednost med članstvom.

Stanovska zavednost pa se zreali tudi v političkih pravicah. Strastni politički strankarji, ekstremi, fanatiki in veteranjaki niso vedno dobri in zavedni stanovski člani. Ne koristijo ne stranki in ne stanu. Podobni so slami, ki se hitro vname in hitro zgori. Stalnosti in zanesljivosti nimajo nobene. Ponavadi kaj radi izdajajo stanovske zahteve in se potezajo za strankarske interese — stanovske interese in stanovsko borbo pa puste na cedilu. Raje hlastnejo po momentanih osebnih koristih, ki jih dosežajo potom stranke v svojo korist in v korist posameznih oseb, kakor da bi se konsekvantno borili za stanovske pravice in skupne načelne stanovske zahteve ter bi jih s svojim vplivom skušali doseči pri svoji stranki. Politični kričači pa škodujejo stanu in tudi stranki sami; trditvi si upamo, da imajo tudi stranke večjo oporo v onih članih, ki se ne rinejo pri strankah v ospredje, so stanovsko zavedni člani, ki brez hrupa delujejo kulturno, prosvetno in gospodarsko, kajti ti so zanesljiv kader za stranke tudi tedaj, kadar stranka nima absolutne moči. Stanovsko zaveden član bo deloval stalno naprej po začrtanih pravicah tudi ob spremembi režima. Značaj je najzanesljivejša podlaga vsemu, tudi stanovski zavednosti.

Kdor se zateka k političnim strankam, da bi dosegel kako osebno dobroto proti načelom pravičnosti in občemu pravu, ta sabotira organizacijo. On od-

pira vrata strankam, da se vmešavajo v naše zadeve, on odpira vrata partizanstvu. Stanovsko zaveden član tega ne bo storil, ker ve, da so to kvarni vplivi za stan.

Okrepimo svoj stan na znotraj in okrepljeno bo vse ono, kar bi radi okrepili s svojim delom! Često pozabljamo pri delu za druge nase. Delamo na vseh koncih in krajih za interese drugih institucij, pozabljamo pa na dolžnosti dela za povzdigo in okrepitev lastnega stanu. Kadar se domisljimo na to, so naše sile že izčrpane in oslabiljene, pa tudi prave volje ni več. Manjka prave stanovske zavednosti, da je delo za lastni stan prvo in da, če bo stan močan in okrepljen, bo tudi delo tega stanu za druge pravce bolj močno in uspešno. Na onih poljih, kjer imamo lastne institucije za delo ustanovljene, delujmo v prvi vrsti pri njih in ne hlapčujmo drugje, ker stanovske institucije pri tem hirajo in vegetirajo. Več stanovske zavednosti! Odprimo oči onim, ki jim bolj imponira delo pri drugih, kakor lastno delo pri stanovskih institucijah.

Isto je pri naši gospodarski osamosvojitvi in pri geslu: Svoji k svojim! Kogar podpiramo mi, zahtevamo, da bo podpiral naša gospodarska podjetja. Ne

bojmo se zahtevati tega. »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tučevi peti!« Kdor zahteva pomoči in sodelovanja našega stanu, zahtevamo to od njega, če reflektira na naše sodelovanje. Brez pogojnno pa podpirajmo lastna gospodarska podjetja tam, kjer odločujemo sami. Zavedajmo se, da se tu kaže stanovska zavednost v največji meri. Kaj pomaga, če hočemo delati stanovsko in organizacijsko, če pa nimamo sredstev za to. Iz tega vzroka moramo z vso silo in do zadnjega podpirati svoja gospodarska podjetja, če hočemo, da bodo ona podpirala organizacijo. V tem pogledu se greši še mnogo in nam je znanih mnogo grešnikov. Premalo cenimo lastne gospodarske institucije v tem pogledu, premalo jih podpiramo! Dvignimo stanovsko zavest v zadnjem članu in odpravimo malomarnost! Vsakdo naj potrk najprej sebe v tem pogledu, potem naj gre buditi še druge!

Vzбудimo stanovsko zavest v sleherni tovarišici in tovarišu in dvignimo aktivnost delovanja za lasten stan, da bo čimprej napočil zanj dan popolnega vstajenja in osvobođenja. Na delo za naše notranje prerčenje v duhu stanovske zavednosti!

Pedagoški študijski teden za inozemce v Berlinu.

(Od 17.—29. avgusta 1925.)

Centralni institut za vzgojo in pouk v Berlinu priredi v avgustu 1925 pedagoški študijski teden, na katerem se bo posebno gostom iz inozemstva podal jasen vpogled v sedanje duševno življenje Nemčije, s posebnim ozirom na vzgojne smeri, ki so bile preizkušene v najnovejšem času.

Program in glavne teme so sledeče:

I. Iz teorije in prakse nemške šole:

1. Šola in narod. (Študijski svetnik dr. Stuhlthath).
2. Preobrazba višjih šol. (Višji šolski svetnik dr. Sondag).
3. Preobrazba ljudske šole. (Višji šolski svetnik Wolff).
4. Nemške poizkusne šole. (Ministrski svetnik dr. Karstädt).
5. Nemške poizkusne šole. (Višji študijski svetnik dr. Karsen).
  - a) Organizatorični poizkusi (Frankfurtski sistem, šole za nadarjene, prosta organizacija višje stopnje); metodični poizkusi (Lipska delovna šola, Seinig, Gaudig, Berthold, Otto); šole novejšega ustroja (podeželski vzgojni domovi, proste šolske občine, gozdne šole).
  - b) Družabne šole (Hamburg, Bremen, Berlin, Magdeburg, Rheinland, Leipzig, Dresden, Chemnitz, Gera).

male pozneje misli tudi tistih, kateri niso poznali Tebe, kateri pa bodo poznali Tvoje delo in ljubezen. Zakaj ljubezen ne umrje; je večna. In delo, katero je rodila ljubezen do naroda in domovine tudi to delo ne zapade smrti, ampak živi od roda do roda.

Zdi se mi, da se še sedaj nismo prav zavedli, kaj smo izgubili z našim tovarišem Pavletom Koširjem, nad katerim se je zgrnil grob že 20. aprila. Zakaj nekar teri dnevniki so prinesli takoj po njegovi smrti obširna poročila iz njegovega življenja in udejstvovanja na narodnem, šolskem, gospodarskem, kulturnem, leposlovnem in znanstvenem polju, med tem ko mi molčimo že drugi mesec.

Pa tudi to molčanje ima svoj vzrok. Saj kdor je poznal pokojnega Pavla Koširja in opazoval njegovo ticho, a zato tem bolj vztrajno in neumorno dosledno delo na vseh popriščih življenja leta in leta, ta si pač ne more misliti trpke istine da tega moža volje, ljubezni in dela ni več med nami.

Njegovega dolgotrajnega in mučnega bolehanja smo bili že tako navajeni, kakor njegovega — dela, ki ga je vršil

Praksa.

6. Izvedba delovnega pouka. (Univerzitetni profesor Scheibner).
  7. Splošen skupen pouk kot glavna zahteva za notranji ustroj nemške šole. (Šolski svetnik Nemann).
- Hospitacije v osnovnošolskih razredih, v poklicnih šolah, v družinskih šolah in študijskih zavodih.

II. Mladinska psihologija.

1. Uvodno predavanje v mladinsko psihologijo. (Višji študijski direktor Schlemmer).
2. Psihologija v pubertetni dobi. (Višji študijski direktor dr. Goldbeck).
3. Razporedba učencev in klasifikacija nadarjenosti učencev. (Dr. Bobertag, vladni in šolski svetnik Hylla).
4. Javna poklicna posvetovalnica v Nemčiji, ustroj in metodična izvedba s posebnim ozirom na sodelovanje šole. (Dr. Liebenberg, ravnatelj deželnega poklicnega urada v Berlinu).

Praksa.

Obisk pomožnih šol in razredov za nadarjene, vzgojnih zavodov in skrbstva njih zavodov.

Obisk delovne šole, »Splošne električne družbe«.

vedno in povsod kljub svojemu rahlemu zdravju. Njegova neupogljiva in nezlomljiva volja do življenja in dela je premagala že nešteto kriz v dolgoletni bolezni. Mislili in pričakovali smo, da bode premagala tudi zadnjo. Zato smo bili preseženi o nenadni smrti njegovi. Zato še sedaj ne moremo verjeti bridke resnice.

Tragika usode življenja.

Med tem, ko so začeli krožiti zdravilni sokovi v zeliščih, katere je on poznal tako dobro, ko so se razcvitale prve cvetlice, ljubljenske njegove, ko se je vzbujala vsa narava, njegova prijateljica, k novemu življenju, med tem, ko je bila na njegovi pisalni mizi še cela kopicca začeti, a ne dovršenih del, mladini, šoli, narodu in domovini v korist, med tem mu je prestrigla usoda nit življenja in smo ga polagali v hladen grob, njega, ki je neizrečeno ljubil vse to.

S Pavlom Koširjem je izginila iz naših vrst markantna osebnost, katere je zapustila skoro na vseh poljih udejstvovanja človeškega duha in srca globoke sledi še poznim rodovom. Njegove zar sluge bode ocenila zgodovina.

Bil je vzor učitelja-vzgojitelja mladim in odraslim. **Kompoljski.**